

сприяє досягненню особистістю самостійності і відповідальності за свої дії, стабільності правової системи.

Тому варто зазначити, що у своїй діяльності держава не може орієнтуватись лише на правовий або соціальний аспект, адже, як зазначалося, громадянські і політичні та економічні, культурні, соціальні права є нероздільними. Вони тісно взаємопов'язані між собою, так само як поняття «рівність», «свобода» і «справедливість». Ця ідея виражає сучасна концепція правової держави.

Список використаних джерел

1. Кант И. Метафизика нравов / И. Кант // Кант И. Критика практического разума. Основы метафизики нравственности. Метафизика нравов. – СПб.: Наука, 1995. – 528 с.
2. Калашников С. В. Очерки теории социального государства [Електронний ресурс] / С. В. Калашников. – Режим доступу: isocialxnogogosudarstva.doc.
3. Кистяковский Б. А. Философия и социология права / Б. А. Кистяковский. СПб.: РХГИ, 1998. – 400 с.

Ключові слова: правова держава, соціальна держава, сучасна держава, права людини, концепція правової держави.

Науковий керівник: *к.ю.н., ас. Дзевелюк М. В.*

Ващак Владислав Анатолійович

студент 4-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ШУМ У ПРАВОВІЙ СФЕРІ: ПЕРЕШКОДИ ТА НАДЛИШОК ІНФОМАЦІЇ

Сучасна правова наука розвивається в умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій, так званого інформаційного буму. Людину і науковців в тому числі оточує величезна кількість різної інформації, яка може нести як і позитивне, так і негативне смислове навантаження, може бути корисною, а може бути інфосміттям. Останнього в сучасному інформаційному просторі стає дедалі більше. «Цей колосальний потік захаращує мозок і пам'ять (умовно кажучи створює «інформаційний шум»)» [1]. Проблема інформаційного шуму є недослідженою в сучасній правовій науці і серед вчених існують дискусії щодо доцільності використання зазначеного поняття. Так, Золотар О.О. розглядає інформацію в дуже вузькому значенні, спираючись на концепцію К. Шенона, відповідно до якої «якщо певні

відомості не задовільняють або не зменшують невизначеність, то вони не є інформацією». При цьому автор, розглядаючи інформацію та проблеми, пов'язані із нею крізь призму правової науки ігнорує нормативно закріплене поняття інформації, надане в Законі України «Про інформацію», де інформація – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді. Визначення шуму також існує на державному рівні в ДСТУ 2325-93, де шум – це коливання частинок навколишнього середовища, що сприймається органами слуху людини як небажані сигнали.

Важко в зв'язку з цим погодитися з думкою, що «поняття «інформаційний шум» не є до кінця коректним і науковим, оскільки шум є антиподом інформації, а також є перешкодою для правильного і своєчасного отримання інформації» [1, с. 73]. Беручи до уваги нині діючі законодавчі визначення, можна вважати, що ці поняття не є протилежними, оскільки небажані сигнали, що сприймаються людиною можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді і є даними, а отже шум є також інформацією, але небажаною. Для конкретизації шуму як виду інформації слід використовувати поняття «інформаційний шум».

У сфері інформатики інформаційним шумом називається неможливість пошуку необхідної інформації. Що більші є обсяги зібраної інформації, тим складніші засоби пошуку інформації необхідної. Повнота видачі інформації часто супроводжується фальшивим документом [3, с. 23]. С. Брайчевський та Д. Ланде, характеризуючи глобальні мережеві бази даних, наголошують на значному зростанні обсягів інформації, що викликає низку проблем, одна з яких – непропорційне зростання рівня інформаційного шуму [2, с. 21].

Так можемо розглядати інформаційний шум з позиції двох категорій: **перешкоди** як технічне визначення і **надлишок інформації** як інформатичне. У першому випадку інформаційний шум – це інформація, яка взагалі нам не потрібна, тобто реклама, новини, розмови. У другому випадку можемо спостерігати навпаки необхідну інформацію, але у дуже великих обсягах.

Один із блогерів Е. Кнутов звертає увагу на згадану проблему у своїй статті. «Раніше цінувалося вміння добре сприймати інформацію, засвоювати, а головне, використовувати її. Зараз все трохи по-іншому: треба вміти організовувати і фільтрувати потоки інформації, а головним стає її пошук» [4].

Для правової науки зазначена проблема актуальна як у сфері науки, так і в практичній. Більшість наукових робіт, які пишуться студентами створюються на основі інтернет-ресурсів, підготовка до занять також на цій же основі. Як наслідок використання неякісної, «шумної» інформації знижується її цінність та достовірність, так як в

мережі Інтернет написати статтю може будь-хто — і науковець і пересічний користувач. Людина, в пошуках авторської, цінної, корисної інформації часто втомлюється і після переглянутих декількох десятків сайтів із сумнівним контентом вибирає будь-який із них, ускладнюючи процес дослідження та вивчення нового в декілька разів.

Є велика кількість наукових матеріалів, який наповнювався «для кількості», тобто та інформація, яка дійсно потрібна читачеві завуальована додатковою інформацією і виражена досить нечітко Серед цієї кількості інформаційних потоків, для мінімізації інформаційного шуму потрібно орієнтуватися на наукові здобутки провідних вчених, які працюють у вітчизняних та іноземних наукових закладах, які визнані міжнародними та локальними науковими спільнотами.

З практичного боку проблема актуальна тим, що законодавча база, на основі якої створюються підручники, монографії, наукові статті постійно змінюється і те, що було затребувано кілька років тому вже є просто історією, а більшість інформації, яка розміщена на інтернет-ресурсах є застарілою і не може використовуватись при написанні наукових статей та іншої наукової роботи. Також слід зазначити про існування інформаційного шуму як надлишку інформації в чинних законодавчих актах, які часто дублюють норми (наприклад, екологічне право) або мають нечітко виражені норми, які потребують подальших роз'яснень і коментарів, уточнень.

Список використаних джерел

1. Золотар О.О., Про поняття «інформаційний шум» у правовідносинах «Інформація і право», № 1(4) / 2012. — С. 70-74.
2. С. М. Брайчевский, Д.В. Ландэ // Научно-техническая информация. Сер. 1. — 2005. — № 11. — С. 21–33.
3. Грабар Н. І. Інформаційний шум в процесі комунікації / Н. Грабар // Світ соціальних комунікацій : наук. журн. [за ред. О. М. Холода]. — Т. 7 — К.: КиМУ, ДонНУ, 2012. — С. 22–24.
4. Что такое информационный шум и как с ним бороться [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://lifehacker.ru/2016/01/15/informatsionnyj-shum>.

Ключові слова: інформаційний шум, негативні явища у праві, правові аномалії, загальнотеоретична юриспруденція, інформація і право

Науковий керівник: д.ю.н., професор Оборотов Ю. М.